

[Transcript] Veldheren / #11: Vrijheid volgens Peter van Uhm en Mart de Kruif

Veldheren gaat de theaters in.

En ik mag alvast twee data met je delen.

Op 16 september zijn we te zien in Openluchttheater Valkenburg.

En op 30 september staan we in de Stadschouwburg in Haarlem.

Dit najaar zijn we op nog veel meer plekken te zien.

Daarover houden we je natuurlijk op de hoogte.

Kaarten voor die eerste twee avonden zijn nu te koop via de website van het theater of checkkortimedia.nl.

Die links vind je in de shownotes onder dit bericht.

Een fijne zomer gewenst en heel graag tot in het theater of in de podcast.

Wil jij een jaar lang gratis podiumo winnen?

Luister dan goed.

We zijn heel benieuwd wie onze luisteraars zijn en daarom heeft Dag en Nacht Media een vragenlijst gemaakt.

Zou je die willen invullen?

Dat kan op dag-en-nacht.nl-podcast-onderzoek.

Daar zouden jullie ons heel erg mee helpen.

En wie weet win je dus wel een jaar lang gratis podiumo.

Dank je wel vast.

In Veldhirm ga ik Joste Groot elke week voorbij de frontlijn in Oekraïne met twee generals buitendienst.

Peter van Um en Marc de Cruif.

Zij hebben een duidelijke missie aan jou uitleggen hoe oorlog werkt.

Ieren aflevering kijken we met hun ogen naar wat er nu gaande is op het strijtoneel.

En gaan we dieper in op één thema.

Vandaag, en daar kijk ik bijzonder naar uit, ga ik met de generals in gesprek over vrijheid.

Op 4 mei herdenken we de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en de slachtoffers van oorlogssituaties en vredesmissies nadien.

Op 5 mei vieren we dat wij hier in vrijheid kunnen leven.

De vrijheid waarvoor zoveel mensen stierven en daar gaan we het over hebben.

Je luistert naar Veldhirm.

Peter en Marc, we gaan het zo hebben over de actualiteit natuurlijk op de grond in Oekraïne zoals we dat elke week doen.

Maar we nemen deze podcast op op donderdag 4 mei en er is vandaag toch wel iets bijzonders gebeurd in Nederland.

Namelijk de oekraïense president Zelensky is hier op bezoek, hield een toespraak.

Eerste reactie, Zelensky in Nederland?

Nou, het prima dat hij naar Nederland komt.

Een van zijn belangrijkste taken is het land bij elkaar houden en steun in het buitenland genereren.

Daarvan moet hij zich dus ook in het buitenland laten horen en als het kan ook laten zien.

Dan zie je hoe druk hij het heeft via Vindeland naar Nederland, maar hij doet het wel.

Hij werkt hard aan, hij weet zijn boodschap over het al met goed over de buunen te brengen en zo creëert hij toch steun.

En blijft hij met zijn vragen nu over vliegtuigen bijvoorbeeld.

Blijft hij zenden in de hoop dat hij uiteindelijk toch die steun krijgt die het land nodig heeft.
En toch ook al bijzonder, want zo veel landen bezoekt hij natuurlijk niet, want hij is in Oekraïne en dat hij naar Nederland komt.
Allewel hij volgende week naar Duitsland schijnt te komen en dat buk is helemaal uitgelegd.
Dat ligt op straat, dat is wel een politiek reddetje.
Ik vind het helemaal niet de bedoeling natuurlijk.
Op dit moment helemaal niet de bedoeling.
Ook het hotel waar hij verblijft in de veiligheidsplannen die ze daar hebben, dus dat is wel heel apart.
Wat mij opviel was zijn constante verwijzing, waar ik zeg naar een tribinaal.
Dat moet worden opgegericht om de oorlogsmisdadigste brechte van deze oorlog.
Ja, ja precies en ik ben een jaar geleden op het tribinaal in Nureberg geweest.
Ik kan iedereen aanraden om naar de buik heen te gaan.
Dat is heel indrukwekkend hoe ze dat hebben aangekleed als museum.
En vooral de grensloze ontkenning van aantal kopstukken.
Wat er is gebeurd ondanks alle getuigenverklaringen maandenlang.
De schokkend schokkend.
De toespraak die Jens Zelensky gaf, die had als titel geen vrede zonder gerechtigheid.
Wat vinden jullie daarvan?
Ja, ik ben er wel mee eens.
Ik ben een groot voorstander van vrede.
Ik heb altijd gezegd wel het is het laatste middel wat je moet inzetten.
Bij oorlogen heb je alleen maar verliezers.
Uiteindelijk moet je een keer tot een waberstilstand en een vrede komen.
En ja, dan heb ik altijd gezegd je moet nooit vergeten.
Maar uiteindelijk moet je ook een staat kunnen zijn om te vergeven.
En dat is misschien nog wel veel moeilijker.
Maar bij dat vergeven moet je wel blijven realiseren.
Dat je niet alles hoeft te vergeven.
Echte schendingen van spelregels die we als mens hadden elkaar afgesproken.
Daar moet recht over gesproken worden.
Maar dan is de vergelding wel heel belangrijk.
Want als ik luister naar Zelensky vandaag, de bewoordingen over Rusland, de agressor, de vijhand, die waren stevig.
Dus nu is die ruimte voor vergeving er nog niet natuurlijk.
Nee, maar dat is denk ik ook volledig begrijpelijk.
En dat kost mensen al heel veel tijd om überhaupt die stap te kunnen maken.
Dus ik snap dat dat nu niet in de hoofden van de Ukraine speelt.
Maar uiteindelijk zullen ook Ukraine en Rusland verder moeten in de wereld.
Zo is het natuurlijk wel.
Kijk, in Bosnia maakte het nog ruzie over de slag om het Merelveld.
Zes eeuwen geleden.
En er was één van de oorzaken voor de beurlag die we daar hebben tegengekomen.
Omdat vergeving daar in de loop van de geschiedenis nooit in het thema is geweest.

Vergeving is cruciaal.

En laten we kijken wat Adenau hebben gedaan.

En Schumann, na de Tweede Wereldoorlog, om te zeggen dat wij gaan bij elkaar zitten.

Om die teesland tussen Duitsland en Vrachtrijk uit in de wereld helpen en elkaar te vergeven en door te gaan.

Dat heeft wel geluid tot 80 jaar vrede bij ons.

Laten we één ding leren van de geschiedenis.

Want wat vaak zie je, dat na oorlogen, dat komt er iets als een wapensteel staan.

Vredesakkoord of wat dan ook.

En in het verleden zag je dan vaak dat de verliezer, die moest ook echt weten dat hij verloren haalt.

En die werd het vel over de oren getrokken met herstelbedalingen en noem allemaal maar op.

En het klassieke voorbeeld van hoe het dan fout gaat is uiteindelijk toch het Vredesakkoord na de eerste wereld-dorlog.

Het akkoord van Vazajen.

Waar de Duitsers zo als verliezer werden uitgeknepen.

Dat we eigenlijk de bron voor de volgende wereldoorlog al aan het neerzetten waren.

Dus laten we die les nou alsjeblieft leren.

Wat overigens in dezelfde zaal werd getekend is Pireza in Vazajen.

Als waar de Franse werden gedwongen om hun capitulatie te tekenen in 1871.

Dus zo hangt alles met elkaar samen.

Overigens als je met een tribunaal begint, besef je wel dat oorlogsmisdaden nooit alleen door één partij worden hebben gehad.

We praten niet over aantallen, maar aan beide zijden moet je eerlijk zijn.

Een recht moet onafhankelijk zijn.

Zover is natuurlijk allemaal nog niet.

Zelenski vroeg vandaag begrijpelijkerwijs natuurlijk ook weer om wapens, om meerwapens, om F-16.

Premier Rutte zei daarover opnieuw.

Overigens zei het in januari alweer, F-16 zijn geen taboe.

Ik praat er over met partnerlanden.

Wat denken jullie? F-16's?

Gaan ze er komen?

Het is natuurlijk ook een vraag die al eerder is gesteld, maar nu weer op de agenda.

Ja, kijk, als ze er komen dan kopen ze pas volgend jaar.

We verwerpen de technische mogelijkheden, de onderhoudsbrijd van de vliegtuigen, maar er zit nog iets heel anders bij.

Zolang de vreemde staten niet meegaan met het leven van de F-16, gaat er geen F-16 vliegen.

En dat was geen land wat Rutte noemde in het Rijtje Randeren.

Precies, want niet alleen juridisch, als je wapens doorverkoopt moet het land wat ze maakt daarmee instemmen.

Maar vergist je niet de F-16 ook qua onderhoud, qua logistiek en ook qua software, is volledig Amerikaans.

En als een updater niet komende vliegt een F-16 echt een stuk minder.

Dus je bent eigenlijk volledig verhalen van de steun van de vreemde staat in deze.

[Transcript] Veldheren / #11: Vrijheid volgens Peter van Uhm en Mart de Kruif

En dan bepaalden Denemarken, België en Nederland niets in deze.

Maar we hebben al vaak gezegd dat Zelensky ook echt wel in de toekomst tenkt.

Want hij snapt onderschoed dat hij voor het komende offensief die F-16's als hij zal krijgen niet kan van inzetten.

Maar je ziet dat hij mensen gedachten ook gewoon verder in de toekomst bezig is om uiteindelijk te zorgen dat Ukraine als autonome staat verder kan.

En toch vind ik het een heftig besef dat we dan dus inderdaad best stilstaan dat deze oorlog over een half jaar, een jaar misschien nog wel voortwoet.

Ja, maar dat wist je natuurlijk al, want die 100 leopart II of Maxma 100 of leopart I of Maxma 180, die komen ook echt pas volgend jaar.

De zenden dat ze vooruit aan het plannen zijn.

En Frischnitte, de Russische industrie, die produceert ook nu 20, 90 tanks per week, schijnt het. Dus dat is aardig.

Laten we naar het front gaan.

Ja, ik wens het toch nog even, want we gaan niet naar het front.

Maar het brengt de tank nog even te spraken.

En een van de luisteraars, die na de volgende uitzending, die herinnerde mij nog even aan iets.

En die zei, er is eigenlijk wel een aparte parallel gehandigd.

Want in de Tweede Wereldoorlog was het zo dat de Duitsers hadden de kwalitatief betere tanks.

En de geallieerden hadden er meer, maar die waren kwalitatief minder.

Dus de kwantiteit lag aan de kant van de geallieerden en de kwaliteit lag aan de kant van de Duitsers.

Uiteindelijk hebben de Duitsers wel verloren.

Als je met dat beeld nu naar een aardige situatie kijkt, zie je dat de Oekrainers nu veel westerse tanks krijgen die kwalitatief beter zijn.

Maar de Russen hebben kwantiteit, die hebben veel meer tanks.

Dus als we die parallel doortrekken, ja, dan gaat het niet goed voor de Oekrainers.

En ook hier...

Kun je die parallel maken?

Nee, ik denk dat je die parallel niet kunt maken, maar een van de luisteruizen kwam dat echt bij mij even aandragen.

Maar er zitten wel een kleine parallel, want ook de Duitsers hadden de Tweede Wereldoorlog gewoon haast om die tanks naar het front te brengen.

Er was minder opleidingstijd terwijl die tanks toch al meer opleidingstijd vroegen.

Dus ik hoop dat de Oekrainers ervan leren en dat ze in ieder geval zorgen dat de mensen die met die tanks moeten werken,

die dingen echt onder de vingers hebben, onder de knie hebben, zodat ze ze ook maximaal kunnen benutten.

Ja, dan heb ik toch wel twee nuance op een aanbrenge, want die grootlijn klopt wel.

Maar de helft van de Duitse moderne tanks, de Pantrentiekers, die viel uit voor dat ze op bij het front kwamen.

Omdat ze gewoon niet uitontwikkeld waren als tank.

Nou, dat is met de Leelpart 2 niet eens gevallen, met de Challenger niet te vallen, met de Abrams niet te vallen.

[Transcript] Veldheren / #11: Vrijheid volgens Peter van Uhm en Mart de Kruif

Dat is wel anders en de Tweede is, Duitsers hebben al heel veel in de oorlog gezegd, deze tanks kost me veel te veel productiekapastijd.

Ik ga simpler tanks maken, het noemen ze dan stormgeschits, gewoon een tank zonder een koppel. En dat is veel eenvoudiger.

En de meeste geallieerde tanks zijn niet uitschakeld door Tickers of de Panters, maar door die stormgeschitsen zoals ze heten.

Dus de Duitser dacht ook wel, we doen ergens iets fout in die afwerking tussen kwaliteit en kwantiteit.

Maar als je in een Sherman tank reed en je kwam een kunsttiekers tegen, had je wel pech gehad. Dat is nog even als toevoeging op onze aflevering van tanks van vorige week, heel goed.

Laten we naar het front kijken, natuurlijk dat ook eens offensief.

Zeg het maar, is het begonnen, wachten we er nog op, wat is de stand van zaken?

Ik denk dat ik de eerste tekening van een offensief zie.

Maar het is een beetje, als een huisbouw hoorde ik vandaag op de radio.

Je begint eerst met het fundamenten, dat zie je niet van de afstand.

Want je ziet wel dat, overnoem bij de kanten dat, er een soort interdictiekampagne aan de gang zijn. Interdictie is eigenlijk proberen het isoleren van het slagveld van het achteren gebied.

En je ziet dat de Russische lucht mag nu bezig is om niet meer het energie-systeem aan te vallen, maar commandercentraders, logistieke voorraden, wegenknoppunten.

Oekraïne doet het ook, twee treinen ontspoord, brandstofdepot, aangevallen.

Maar ook het feit dat je special forces over de Niepere laat oversteken bij Gerrezon.

En Oost van de Rivier de Niepere laat opereren.

Er zijn allemaal tekenen waarvan ik zeg, het is een beetje als het dondert in de verte.

Dit zijn echt dingen die bij een voorbereiding horen op een officieel en dat geldt ook in de media.

Ik schaar ook wat er gebeurd is in het Kremlin daar ook onder.

Er zijn van beide kanten nu ook gerichte media-campagnes bezig.

Ja, en eigenlijk als je daar weer afstand van neemt, zitten we in een situatie waar twee partijen weten wat er gaat gebeuren.

En allebei niet anders kunnen dan waar ze nu naartoe gaan.

Sorry dat ik je onderbeek, ik krijg eigenlijk precies hierover een luistervraag.

Dus die wil ik graag even ingrooien met jou wel bevinden.

Ja, terecht.

Ricardo Kwaadakers, die stuurde onze millon, hij vraagt in het nieuws hoor je nu veel over het aankomende komend lente-offensief van Oekeïne.

Kunnen de Russen niet inmiddels via satellietes samen trekking van Oekeïns troepen waarnemen?

In hoeverde blijft de plek van het offensief nog een verrassing?

Of kunnen die brigades met papantservoertuigen en tanks gecamofleerd en al bij het verontkomen?

Hele legend teamvraag, want je houdt natuurlijk gewoon in de gaten hoe elkaar troepen bewegen toch?

Ja, dat probeer je zeker te doen.

Maar in die plaat, de Russen zijn dus niet in staat om een beslissend offensief neer te zetten.

En die zijn zich echt in het voorbereid uit de verdediging en die wachten nu tot een Oekeïns klap gekomen.

En de Oekeïners moeten wel een offensief doen, want ze hebben dat zo vaak geout naar hun

bevolking,
naar alle de landen die hun steunen, ze moeten een keer een offensief gaan doen.
Dus dat is de situatie waar we nu in zitten en ik denk dat de Russen alle inlichtingen middelen die ze kunnen benutten,
nu erop zetten van waar concentreren de Oekeïners nu, wanneer gaan ze bewegen,
wanneer komen ze aan het front en met welke middelen gaan ze doen.
Dus het zal voor de Oekeïners heel moeilijk worden om die verrassing waar we zo vaak over gesproken hebben,
in tijd en plaats neer te zetten zodat je het maximale effect kunt halen uit dat offensief.
Wat kun je je verdekt verplaatsen? Dat is toch heel moeilijk?
Dat kan tegenwoordig nauwelijks, maar zit een ander factor in dat heet tijd.
Maar is er even terug naar het eerste? Oekeïners zal nooit zorg maar één aanval opdagen.
Je zult ook schijnaanvallen zien en nevenaantallen.
En een schijnaanval is doen alsof je aanvalt en een nevenaantal is een aanval optuigen,
zonder dat de tegenstander precies weet wat de bedoeling is.
En denk je eens in de Russen, 800 kilometer frontlijn.
Commandanten vechten met hun reservis, daarmee zoek je de beslissing.
Dus ze hebben overal reservis achter die frontlijn staan.
Waar ga je die tegenin zetten?
En dan komt ook de factortijd komen te bekijken.
Dus als je ze voor de gekkend houden waar je die hoofdstoot hebt.
Als je binnen 48 uur heel snel, en dat hebben ze ook gedaan eerder,
in Garkiv grote eenheden kunt laten verplaatsen over de weg.
Dan kun je ze wel zien als Rus.
Maar als je al reserve op de verkeerde plek staat, dan ben je te laat.
Dus de factortijd speelt er ook een rull.
Ook al zie je ze, je bent te laat.
Dus dan loop je eigenlijk achter de feit aan.
Wat de Frans eigenlijk ook in mei dagen 40 tegen de Duitsers deden.
Dan ben je gewoon te laat.
Dus dat wil niet zeggen dat je niks kunt doen als Rus.
Want je kunt je luchtwapen inzetten.
Je kunt je archierie, je lange afstandswapens kun je wel inzetten.
Maar het echt met grondtoepen blokkeren van zo'n aanval bij de frontlinie.
Of ze zelfs met een tegenaantal meteen aangrijpen.
Dat gaat je dan in tijd gewoon niet lukken.
Laten we nog een ander onderwerp van deze week even kort bespreken.
Ik kreeg ook een luisteraarsvraag over.
Wat mij betreft een voorkomende terechte vraag van Jochem Vonk.
Hij schijft ons.
De vermeende aanval van een drone op het Kremlin.
Valsvraag of genuïne.
Zoekt Rusland weer naar een aanleiding om te escaleren.
Ja, dus valspraak of genuïne.

Ik vertaald maar even, is dit de misleidingsactie van de Russen?

Of is er daadwerkelijk een drone afgeschoten, de Oceïne of Dorwiden ook, op het Kremlin?

Ik weet dat jullie gaan zeggen, dat weten we niet.

Maar toch even de vraag.

Als je die coma zegt, het eerste waar je moet kijken is de intentie.

Waarom doe je dat?

Mij is niet duidelijk wat Oceïne daarmee wil bereiken als ze dat gedaan zouden hebben.

Want A, de kans dat je poeten kraakt is buiten gewoon klein.

B, als je hem raakt, wat krijg je ervoor terug?

Dus ik zie niet de intentie erachter.

Het tweede is als je de beelden ziet, maar niet meer oppassen.

Het zijn rare filmpjes ook, slechte kwaliteit.

Als je wilt zien hoe je gewoon mensen voor de gek kunt houden, moet je in wedstrijden dat ze niets naar je schaan naar de film, wat je met de computer allemaal al kunt doen.

Maar twee drones die heel langzaamvliegend binnenkomen.

En je weet dat Moskow 450 kilometer van de Oekrinen grens ligt.

Ik kan me niet voorstellen dat langzaamvliegende drones door die enorme keten van rust en lucht afweer kunnen doordringen of je moet zeggen ze zijn van dichtbij afgevuurd.

Maar dan denk ik jongens, als je Oekrinen special force bent, dan zou ik wel andere doelen, belangrijke doelen vinden, want uitschakelijk van Putin op dit moment is.

Ik vind het erg onwarschijnlijk dat dit is gedaan door Oekrinen en dat kan het zijn of een volsplek of het, we weten ook niet hoe de vrouw niet binnen het Kreml en zelf zijn.

Dus de eerlijkke hand is dat weet het niet, maar Oekrinen, ik durf wel te stellen dat die kans is buitengewoon klein.

Maar ik hoop dat de luisteraars zich dan ook af vragen, denk je die Oekrines dan niet na wat de consequenties zijn van zo'n aanvalstel dat zij het gedaan zouden hebben?

Ja, want iedereen kan er vandaag aan dat Zelensky begrijpt dat als hij dit zou hebben gedaan, dat hij dan de steun gaat verliezen, of in ieder geval een deel van de steun gaat verliezen van de Westerse landen, datgene wat zijn lifeline is, wat hem uiteindelijk overeind houdt.

En dan levert hij voor een relatief klein succes, levert hij dan heel veel in.

Dus wat is de winst van zo'n actie voor de Oekrines, die ontgaat mij volledig.

Als ik hem dan toch nog even omdraai, want het zou zo'n false flag operatie zijn, ik lees ook in veel commentaar dat mensen zeggen, nou ja, maar dan zou Putin niet een drone op zijn eigen kremlinen afsturen, want dat is eigenlijk heel genant dat daar zo iets zou gebeuren.

Dat je dus laat zien, we zijn zo kwetsbaar.

Als je naar de winter van 41 kijkt, dan weet je dat Moscow bij het symbool voor de Russische weerstand tegen de Duitse is, eigenlijk zie je nu weer eens iets.

Dus de vraag is, wat is de doelgroep van de Russen?

Ik denk dat de doelgroep niet het westen is, ik denk dat de doelgroep de eigen bevolking is.

Om de eigen bevolking, door dringen van het feit, dat Rusland, door de navoer het aangevallen en dat de existentie van Rusland eigenlijk op het spel staat.

En dan moet je het kremlenaanval toch het hart van het politieke brein van Rusland.

Dus volgens mij, de doelgroep is de Russe bevolking.

Maar nogmaals, dat is een speculatie, maar de parallellen in de geschiedenis en de symbolische vader van Moscow, je kunt niet ontkennen.

Ja, wij gaan het daarlijk over vrijheid hebben.

Je moet je ook in die discussie de vraag stellen wat de vrijheid van de gemeentelde Russes.

Ja, wij nemen deze aflevering van Veldheerde op op 4 mei, misschien luister je nou ons op 5 mei.

Twee dagen natuurlijk, waarop we in Nederland veel over oorlog en over vrijheid nadenken en over praten.

Het Nationaal Comité 4 en 5 mei heeft altijd een thema rondom die dagen elk jaar.

Dit jaar is dat thema leven met oorlog.

Hoe interpreteren jullie dat?

Nou ja, je moet wel heel erg los van de wereld zijn als je dat thema niet begrijpt in de actualiteit van deze tijd.

Dus ja, ik vind het een heel goed thema.

En voor Nederlanders is het nog steeds een beetje een ver van mijn badshow.

Maar we zijn toch met z'n allen wel heel erg geschokken dat dit in Europa kon gebeuren.

En we hebben natuurlijk het conflict in Bosnia gehad, in Kosovo.

Daar zijn we allemaal met een nacht slapen overheen gekomen.

Maar nu komt het dan toch wel heel stuk dichterbij.

Ja, ik zeg wel eens als je naar Spanje vliegt, naar Zuid-Spanje is het ver of vliegen dan naar Le Vif.

Dus het is echt in onze achtertaal.

Zo dichtbij is het.

Ja, en hoe beleven jullie 4 en 5 mei?

Het zijn natuurlijk beladen dagen ook voor jullie.

Mart, wat doe jij normaal gesproken met de dodenaerdenking bijvoorbeeld?

Nou ja, functioneel ben ik natuurlijk de laatste jaren dat ik in dienst was.

Stond ik op de dam, dan mocht ik dat meemaken indrukwekkend.

Al toen ik plaats op de command van de laatste achterwas mocht ik ook de Grebenberg doen.

Dus voor mij zelf persoonlijk nog indrukwekkend, wegen de omgeving, de zon die achter de graven zo langzaam naar beneden gaat, de dood stelt die daar eerst erg.

En omdat het ook heel nabij zijn, 500 soldaten, mijn collega's die daar liggen.

Zo zie je het ook echt?

Ja, zo zie ik het echt.

En ik ga altijd als het kan, naar een plaatske herdenk, als het niet wordt uitgemaakt om eerst te gaan spreken.

Dus ik vind het fantastisch om bijvoorbeeld bij de herdenking in Hummelo of in Keppel te zijn met plaatske muziek die wordt opgetrommeld, die het Wilhelmes ene sinds vervormd, maar volgoede doelingen speelt.

Want daar zie je, en dat heb ik ook geleerd bij het Comité 45 mij toen we bezig waren met vijf zetere vrijheid voor te bereiden, 45 mij hoeft niet van boven af op te leggen en te sturen.

Het is zo diep verankerd in de Nernersmatische Spijt, er gebeurt zoveel dat we dat wel eens vergeten hoe diep 45 mij toch in dit land is verankerd tot op de bodem.

Peter, 4 mij voor jou?

Ja, net als Mart de laatste 10 jaar denk ik van mijn functionele leven binnen de defensie was ik op 4 en 5 mij op allerlei locaties om deel te nemen aan ceremonies en dat soort dingen.

Veel al op 4 mij natuurlijk op de dam, als ik kom aan het landstreekkracht dan later, als ik kom aan de strijdkracht, toen ik de dienst uit ging, heb ik eigenlijk besloten dat gaan we dus niet meer doen, want ik was er nooit voor mijn gezin, dus op 4 en 5 mij ben ik er nu van mijn gezin en eigenlijk sinds ik met midi-dependo's ben, gaan mijn vrouw en ik eigenlijk altijd ervoor of via mij, want op 4 mij is het wel heel druk op de Ere Begraafplaatsen in Loenen en daar worden we trouwens altijd uitgenodigd, maar we zoeken het liefst voor onze eigen momentje en dan gaan wij naar Loenen en dan de mensen van de stichting Olesgraven, die zorgen er fantastisch voor, daar gaat het niet om, maar wij willen dan toch wel dat er een mooi bloemetje bij onze zoon staat en dan hebben we ons momentje, ook zo mooi de mate van mijn zoon, die hebben op een gegeven moment een Olesgraven stichting gevraagd van joh, we zien hier allemaal van die diek houten banken staan, maar bij Dennis staat geen bank, we hebben even gelap met z'n allen, mogen we daar een bank bij Dennis neerzetten, dus dat we af en toe bij hem kunnen zitten, dus dan zitten wij op de bank van de mate bij Dennis en dan zetten we altijd een bloemetje bij z'n collega's neer en bij hem, want hij ligt er wel met collega's, mijn collega's zijn collega's, dus die geven we dan ook een bloemetje en dan zorgen we dat het daar extra netjes uitziet en voor ons begint dus via mij eigenlijk altijd iets eerder en tijdens de nationale uitdanking zitten mijn vrouw en ik gewoon voor de televisie en daarna hebben we ons moment van bezinning, het is trouwens wel een functioneel bankje hoor, want als ik op de televisie een toertje ga doen dan ga ik daar even op zitten, het is eerlijk om, altijd even langs loenen, net halve wegen als je naar een doorgealtelangst loen, de begraafplaats altijd, vanavond natuurlijk dat moment om 8 uur, vandaag was er dan die speech van Zelensky en hij zei herdenk vanavond ook de mannen, vrouwen, volwassenen, kinderen die nog geleefd hadden als er nu geen oorlog was. Denken jullie ook aan hen?

Ja, ik zit daar niet op het bankje alleen aan mijn zoon te denken, ik denk ook aan de verhalen van mijn vader, ik denk aan de andere collega's die we in ieder geval in mijn tijd als commandant hebben verloren, ik denk aan de jongen die ik in Libanon heb verloren, op de hoek waar mensen liggen, de Libanonveteranen, een van de jongens is in mijn tijd ook overleden,

dus die krijgt ook altijd een bloemetje en dan zorgen we dat dat ook een oor is, dus nee ik denk ook aan anderen en ik vind ook dat je aan anderen moet denken, want het heet een dag waarbij we moeten herdenken, maar herdenken is niet alleen terugkijken en respect betonen voor degenen die vervallen zijn, herdenken heeft ook wat mij betreft te maken met uiteindelijk je herinneren van wat er allemaal gebeurt en hoe we het beter zouden moeten doen en verhalen en lessen doorgeven aan de volgende generaties, in de hoop dat zij in ieder geval niet dezelfde vrouw te maken zijn.

Kijk het duit zegt het eigenlijk heel mooi, als je iets herdenkt dan heb je een gedenksetten, dan herdenk je maar ook het is ook een maanmaal, een maanmaal is het maantje tot iets en voor

mij is als ik op de gremberg sta zeggen die 500 soldaten en zeggen luister, wij hebben ons levergeven voor ons land, maar vrijgezegd verkloot het nou niet, vrijheid is een werkwoord daar moet je wat mee doen, dus dan is het de aanleggende Tweede Wereldoorlog dat herdenken we, maar het betekent dat vrijheid zit in ons dagelijks handelen, als wij niet ingrijpen, als ouders langs de lijn schelden bij hun voetbalwedstrijd en niks van, dan gaat die vrijheid langs als losstand door onze vingers heen, vrijheid moet je elke dag aanwerken, als je de andere kant op kijkt dan erodeert het, vrijheid is echt een werkwoord, dat is via mij alleen maar een aanleiding, maar niet één dag, eigenlijk zou het elke dag via mij moeten zijn.

Ja ik keek gisteravond naar het NRS final en daar was daar zo'n oude Engelse dame die dan tegen z'n jongeman vertelde van er zijn dingen waarvoor je gewoon moet vechten, dingen die het waard zijn om te vechten en dat is een gerechtvaardigde oorlog zei zij he, en dat is vrijheid, maar ik besef mij heel goed dat vrijheid door een heleboel mensen voor vanzelfsprekend wordt gezien, ik vergelijk dat een beetje met gezondheid, je hebt niet in de gaten hoe belangrijk het is totdat je ziek wordt en dan denk je van die gezondheid heel erg belangrijk, je kunt het niet kopen, je moet er iets verdoen, ik ga zelfs verder, je moet er niet alleen wat verdoen, je moet er zelfs iets voor laten, want jouw ultieme vrijheid wordt ingeperkt door mijn vrijheid en andersom, dus we zitten wel samen op de wereld, dus je moet er samen iets van maken en jij kunt niet alles hebben wat jij wil, je kunt niet al je keuzes maken die jij wil omdat we ook met z'n allen iets moeten zien te bereiken en er is een gezellige boel om maar simpel te zeggen van te maken, dus je moet er ook wat voor laten, soms moet je het ook aan een ander laten.

Kijk en daarom pas het bezoek van Zelensky op 4 mei heel goed, omdat het niet alleen herdenken is maar ook maanden, ook weer terug naar de realiteit er woet een oorlog in ons achtertuin, dat gebeurt van Peter al zei van een land waar de mensen geen vrijheid hebben en dat is echt bij onze achterdeur, ook in China een land waar de mensen weinig vrijheid hebben, maar dat begint je niet, dat ze allemaal om ons heen, dus de vrijheid is ook geen van zelfsprekendheid om ons heen in tegenil.

En wij hebben de luxe om daar niet altijd bij stil te staan.

Dat wil ik zeggen, want ik ben zelf, ik ben 28, ik heb niet heel erg van dichtbij heel bewust oorlog meegemaakt, dus ik denk dat je er niet heel makkelijk elke dag bij stil staat omdat het hoeft niet, het is zo ver weg, dus ik denk dat het wel heel goed is ook dat jullie dat op deze manier blijven vertellen om mijn generatie en nu is het natuurlijk dichterbij met Oekeine, maar je bent er wel aan, de mens wend er aan denk ik.

Ja, en nogmaals luxe, het is ook heel fijn dat we er niet iedere dag bij stil hoeven te staan, maar er zijn wel momenten waarop je er wel bij stil bestaan en ja ik heb in mijn toespraak op 4 maille 2013 op de dam, heb ik ook gezegd, laten we nu niet alleen op 4 maille hier bij stil staan, maar ook al die andere dagen van het jaar, je blijft realiseren in ieder geval hoe relatief goed we het hier hebben en dat je er dus ook echt iets van moet doen, ja en ik heb altijd met een glimlach op mijn gezicht, het minste wat je er voor moet doen is gewoon netjes belasting betalen zodat we gewoon ook een deel van onze overheid budget aan defensie kunnen besteden, want uiteindelijk die 2% bijdragen aan de NAVO waar wij als Nederland

nog steeds niet aan voldoen, maar dat gaat dus wel gebeuren, daarmee kunnen we uiteindelijk die

invulling geven aan wat we voor de vrijheid met z'n allen willen doen, want we hebben de les geleerd van de Tweede Verheeltorlijk, we vinden het zo belangrijk dat we de taken van onze krijgsmacht die hebben in de grondwet verankerd, ja zo belangrijk vinden we het, ja we willen het wel schrijven, we willen het wel zeggen, maar wie A zegt moet ook B doen en dan moet je ook zorgen

dat je je organisatie voor die vrijheid veilig stelt, dat die ook z'n ding kan doen.

En ik hoorde de minister zeggen dat we in de spirul moeten kijken wat er is gebeurd allemaal de afgelopen tijd, dat moet ook echt er gebeuren, want miste Beilen wel 3 jaar geleden dat de krijgsmacht niet meer kan voldoen naar grondwettelijke taken, dat is echt buitig gewoon ernstig, dat is eigenlijk een directe bedreiging voor de vrijheid die wij hebben, dus ik hoop dat we ook echt in de spirul gaan kijken en ja als het een beetje mee zit, de mensen dat hoop ik echt, dan gaan we ook over een aantal jaren een film maken over de grebberg wat daar is gebeurd, want dat laat eigenlijk ook zien, het is echt een symbool, want vertel nog even Martje, je bent graag daar bij die herdenking, omdat het een mooie lijk is, maar ik weet ook dat het verhaal van die grebberg dat inspireert je al heel erg, waarom is dat?

Kijk, dat is eigenlijk zoals Duits zeggen weer een maanmaal, daar houdt we een krijgsmacht die niet voor de taak was voor de tijd, maar nog even kort wat gebeurde daar precies?

De grebberg was eigenlijk de beslissende slag, dat in de verdediging van Nederland was het schanierpunt

de grebberg, en als die zou vallen zou Nederland eigenlijk vallen, en dat is eigenlijk ook gebeurd, en in 10 dagen, 11, 12, 13 mei is die slag daar gevoerd door duizenden Nederlands en duizenden Duitse soldaten, en daar is eigenlijk alles wat een oorlog in een mens naar boven brengt, kon je daar zien, heldenmoed, lafheid, angst, doodsangst, maar wel een krijgsmacht die ook toen niet in staat was,

nog niet even close, om de taak te kunnen uitvoeren die ze hadden, daar hebben wel 500 jongens daar

met hun leven voor betaald, dat geeft ook een diepe verantwoordelijkheid, ook naar nu toe, en als jij de mensen naar een conflict stuurt of een oorlog stuurt heb je als Nederland en als politieke de etische plicht, maar ook de grondwettelijke plicht, om te zorgen dat je er alles aan doet om

de jongens en meiden veilig terug te krijgen, en de operatie ook succesvol te kunnen laten uitvoeren, en want iedereen terugkrijgt je nooit lukken, maar je moet ze wel het best spul geven wat er is, de beste opleiding die er is, want het je brengt normale mensen in volstrekt abnormalen omstandigheden,

als we daarin hebben gevaald de afgelopen jaren, en kennelijk hebben we dat, dan ligt de cruciaal vraag dan op tafel, en de mister stelt hij ook, wat gaan we daarvan leren om te voorkomen dat we over tien jaar weer in dezelfde situatie zitten, dus maak nou die twee procent van Peter, maak nou geen conjunctuur iets, maar maak dat structureel, als jouw fundament voor de vrijheid, daar gaat het om,

want als je vrede wilt bewaren, moet je voorbereiden op de oorlog.

Om dat noot wil ik even naar 2012 met jou Peter, jij hield toen jouw TED-talk, dat is een, volgens mij wordt het dan de toespraak van je leven genoemd door de organisatie zelf, jij stond op een podium, jij stond met een geweer op dat podium, de titel was why I chose the gun, waarom jij het wapen koos,

die video van jouw toespraak staat nog steeds op YouTube's, miljoenen keren bekeken, en daarin zet je eigenlijk heel erg jouw gedachte uit, over vrijheid en over de rol van de krijgsmacht, de belang van die krijgsmacht daarin, zonder de TED-talk over te doen, want daar moeten we zeker niet aankomen, wat is precies wat jij daar over het voetlicht hebt willen brengen?

De essentie was uiteindelijk dat een democratisch gecontroleerde krijgsmacht is een force for good, ze heb ik daar neergezet, ik heb aangegeven wat mijn drijfveren waren om te kiezen voor dat wapen, en dus veel mensen kijken ook naar de krijgsmacht toch een beetje met een angstige blik,

nou de boodschap is als er door het volg gekozen regering, dan heb ik het echt over democratie, en niet zoals de regering in Rusland wordt gekozen door het volg, dat is een andere vorm, dat noemen ze democratie, maar dat is het niet, maar echt in een democratische vorm en regering wordt gekozen, die controle uit over het over en krijgsmacht, dan kun je de goede dingen voor de wereld doen, en ik heb dat toen voor gekozen om de mensen een beetje te shockeren, en dus heel bewust met een wapen het podium op te komen, en je zag dan ook dat die hele zaal die schrok gewoon, want wij in Nederland zijn dat helemaal niet gewend, en dan doe je ook een oproep om eigenlijk de krijgsmacht te steunen, en dat is één van de dingen waarvan ik zeg dat moet je dus doen, voor een vrijheid zoals Matt zegt, je moet uiteindelijk je wel voorbereiden op een oorlog, en ik vind het nog steeds een schitterende quote, maar ik liep op een gegeven moment mijn leven een keer tegen een verhaal aan van Jehuda Bauer, en Jehuda Bauer is een israelische professor die de Holocaust bestudeerd heeft, en die man zegt dus dat de tien geboden die zijn eigenlijk niet genoeg, er zou een elfte gebot aan moeten worden toegevoegd, en dat elfte gebot luidvol is hem, hij zult geen dader zijn, hij zult geen slachtoffer zijn, maar hij zult ook geen toeschouwer zijn, dus je moet wat doen als je onrecht ziet, en daar hebben we het vandaag al lekker over, want ook als je ziet dat vrijheid of vrede van een ander in het geding is, dan moet je wat doen, je hoeft niet gelijk mee te gaan vechten, maar je kunt wel dat land steunen, en in dat opzicht vind ik het erg goed dat Slensky ook dit jaar of nu eigenlijk in Nederland was, en dat is ook het verschil tussen normen en waarde en deugde, normen en waarde krijgen van de maatschappij mee, van onze ouders mee op school mee, zijn bijna allemaal hetzelfde, maar de vraag is wat doe je er mee

met die normen en waarde, we hebben al gezegd over de scheld naar huis op het voetbalveld, maar een collega van mij zegt denk je in, er ligt een auto in het water, er zijn honderd mensen mee, die vinden het allemaal slecht normen en waarde, hoeveel mensen springen in het water, deugd, er is echt een verschil als je normen en waarde niet kunt omzetten als deugd, en dat is mij ook vier mei, dat voor even aandenken, ja, dan verdant de vrijheid waar je bij staat.

Is dat inzicht over vrijheid en hoe nou dat samenhangt met die krijgsmacht, was dat voor jullie ook al een factor toen je koos voor de krijgsmacht als als jong en jongen, of is dat een soort inzicht wat met de jaren groeit?

Nou, mijn vader, maar dat bezeft ik pas achteraf, die is in 1942 opgepakt en drie jaar als dwangerbijder in Duitsland moet te werken bij de demelofabriek op de privestand van de motoren voor de Messerschmied 109 en 110, Zuid van Berlijn in Groosbeeren, en die is bevrijd, dus aanzeggens door de Russen die daar ongelooflijk hebben huisgehouden naar de bevolking, alle vraaggedacht is daar gebotveerd, hij heeft er eigenlijk nooit over gepraat, maar hij nam wel mij mee, dus een van de eerste dingen die ik weet, naar de Airborne-begaafplaats

in Oosterbeek, en ik weet nog dat hij dat die zoiets zijn van let-op, vrijheid heeft ze een prijs, zo iets zeiden. Mijn vader is 1980 overleden, zo had ik al op de Kamer, maar na het ik ouder werd en op missie ging en met geweld te maken en haat te maken en verliezen te maken kreeg, merk je wel, ja, er zit een dieper fundament dat je bent gaan dienen dan avontuur en spanning en uitdaging, ik durf te zeggen dat elke militaire die een dienstgraad ook iets heeft van, ja luister, soms moet je het goede doen en je kunt wel thuis blijven op de bank zitten, biertje kijken, voetbal kijken, uiteindelijk wordt de wereld daar niet beter van, je hebt ook mensen nodig die zeggen en nou is genoeg, ik ga wel doen. Wat was dat voor jou Peter? Ja, bij mij speelde de rol van de ouderstroom wel, ja, was heel belangrijk, mijn vader vertelde dat, ook overigens begrijpelijk, want voor hen was de Tweede Wereldoorlog zo een, ja, Jij bent geboden 1955, Martin 1958, dus je zit ook in die post Tweede Wereldoorlog tijdens het interieur. Ja, zeker, en onze ouders hebben dus als jong volwassenen de Tweede Wereldoorlog meegemaakt en dat is zo een belangrijk moment geweest of een periode geweest in zijn leven, dus mijn vader vertelde daar regelmatig over wat hij allemaal als hij die splittig soldaat maakte maar ook wat hij in klein verzetswerk had gedaan en dat bracht mij er toe om te gaan lezen over eerste bevrijding van Nijmegen, omdat ik daar woonde, ja, ik was gewoon een puber, maar dat leidde wat uiteindelijk toe dat ik over de hele Tweede Wereldoorlog begon te lezen en dan komt vanzelf die vraag van vrede en vrijheid, veiligheid is niet gratis, niet vanzelf spreekt je moet er wat voor doen, Peter, waar ga jij er voor doen? En toen koos ik, net zoals Marto, ik wil ook avontuur en spannende dingen doen, maar er zat wel het puberale ideaal bij, van je moet opstaan, je moet wat doen, je moet je schouder ergens onder zetten, en dat kwam dus prima samen door het proberen om officier te worden en dan ga je door je carrière heen en dan kom je op plekken en dan zie je gewoon wat onvrijheid is, wat de ellende van oorlog is, dan zie je ook dat wij soms, het is niet zo mooi weer, laten we maar niet gaan stemmen, terwijl in die landen mensen gewoon een dag lopen of uren in de rij staan om hun stemmen uit te kunnen brengen en dan beseft je wel weer, ja, dit is toch wel heel belangrijk en soms moet we wat verlaten, maar ik moet er zeker wat voor doen. Ja, dus die puberale ideale, zoals jij het noemt, die zijn wel degelijk tot wasd omgekomen in jouw dienende leven, zou ik moet zeggen. Ik wil nog even met jullie naar een statistiek van van deze week, het Comité 45 mij doet ieder jaar onderzoek naar vrijheid, hoe we dat ervaren hier in Nederland, wat we ervan vinden. Uit dat onderzoek, interessant uitkomst, denk ik, om even bij stil te staan op de vraag hoe ben, hoe bang bent u dat er de komende vijf jaar een oorlog uitbreekt waarbij Nederland betrokken raakt of waarbij mensen betrokken raken met wie u zich verbonden voelt? Zegt één derde van de respondenten, zeg daar bang voor te zijn, 33 procent, waar dat twee jaar geleden nog 8 procent was, heeft denk ik een logische verklaring, namelijk de oorlog in Oekeïne, maar toch is het volgens mij wel een statistiek om even bij stil te staan. Ja, het is natuurlijk, je zegt heel logisch dat mensen zich zorgen maken, zeker als iemand aan de boom van de Nuclea en Wabus regelmatig loopt te gammelen, dan zijn we allemaal diep in de Panarias als we daarmee gaan gooien, maar simpel te zeggen. Wat moet u zeggen? Ik bedoel, het is een gestaafd gevoel van angst in Nederland, wat moeten mensen daarmee? Zeg in ieder geval beseffen dat die vrijheid niet gratis is, niet vanzelfsprekend en dat je daar iets voor moet doen, dan moet je keuzes maken in je leven en ik denk dat mensen zich nu heel goed

beseffen dat die vrijheid heel belangrijk is. Dus ja, ik zou zeggen als je naar een stemhokje toe gaat, denk dan nog eens even na en kijk nog eens even naar de partijprogramma's en misschien moet je dan net iets anders keuzes maken. Je kunt veiligheid niet onderwerpen aan een populaire tijds prijs, dat werkt niet, het is geen dagkoes. Veiligheid is een fundament die structuur nodig heeft en consistentie nodig heeft, anders verdamt de vrijheid, want een tegenstander ziet dat ook en maakt er ook gebruik van. En die voorbeeld zien we ook nu. Niemand kan natuurlijk voor gezegd zeggen wat was er gebeurd als we wel hadden geloofd in afschikkingen, was dan ook put in oek gingen binnen van, we weten het niet, maar ik vind dat je als politicus de verantwoordelijkheid

hebt om een aantal aspecten in deze maatschappij die fundamenteen zijn, vrijheid en de verdediging daarvan moet je nooit onderwerp maken van een populariteitspol, dat mag niet, die moet je verankeren in hoe jij bent, hoe je leeft en wat je als partij bent. Misschien dan toch ook nog een andere topic van deze week, ik denk dat het te prominent is om er aan voorbij te gaan. Er hangen natuurlijk in Nederland heel veel Nederlandse vlaggen ondersteboven, dat heeft te maken met de boerenprotesten. Nabestaande van oorlogsslachtoffers hebben deze week gevraagd, hang die vlaggen op 4 en 5 mei alsjeblieft er goed, lang niet iedereen geeft gehoor aan die oproep. Vinden jullie dat belangrijk, dat die vlaggen recht hangen?

Volgens mij praten over twee verschillende dingen. Mijn vrouw weet tot 20 jaar voor een boeren, Boerhorstink, dus wij kennen boeren en het leed van de boeren hoeft je ons niet uit te leggen, maar wat boeren doen is het nood van de boer eigenlijk belangrijker maken dan de Nederlandse vlaggen, dat is een goed recht. Alleen wat nabestaande voelen is dat hun, zoons, dochters, mannen, bieden ook, die het hoogste offer hebben gebracht, die hebben de nood van Nederland boven een eigen nood gesteld, dat is iets heel anders, dat is niet te vergelijken. En daarom snap ik zelf niet dat we niet even met z'n allen, de meeste boeren doen dat trouwens wel, laten we even stellen, maar dat we niet met z'n allen gezegd, die vlaggen moet echt even twee dagen anders om, want dit is het fundament van onze maatschappij waar we over praten. Ja, wat mij betreft, ik snap dat het een hele moeilijke tijd voor de boeren is en dat ze eigenlijk niet weten welke kansen moeten en daar moet duidelijkheid over komen, dus dat staat voor mij in een bepaalde bovenwater. Dat zij een nationaal symbol gebruiken om hun onvrede te uiten, daar vind ik als jammer, maar dat is hun goed recht, dat is zeker. En als we naar de historie kijken, die vlag is wel vaker gebruikt voor dit soort symbol, maar toch als we in het buitenland zijn en we zien die drie kleurwapperen in de goede volgorde, mij doet het iets, dus dat symbol heeft toch wel waarde voor ons allemaal, dat één. Daarnaast vier en vijf mei overstijgen volgens mij, dat is mijn mening, dit soort discussies. Daar gaat het over, nog grotere dingen en ik wil niets afdoen aan de problemen van de boeren, maar dit gaat wel over grotere dingen en als je dan weet dat het zo gevoelig ligt bij een deel van de samenleving, wees dan groots, zet even je eigen zorgers aan de kant, we doen het toch samen.

Uiteindelijk leven we in een klein landje met heel veel mensen en natuurlijk hebben we een mening verschillen en het is een enorm groot goed dat iedereen zijn mening mag geven en iedereen

voor zijn eigen dingen mag opkomen, maar het is wel geven en nemen. Uiteindelijk zullen we samen die

weg moeten vinden en ik vind het nog steeds een fantastische quote van Nelson Mandela die uiteindelijk

zegt van als jij vrede met je vijand wilt, dan moet je met hem gaan samenwerken want dan wordt hij je partner. Laten we het proberen ook hier in Nederland de weg te vinden die we altijd hebben gevonden, namelijk polderen en proberen weer om die tafel te gaan zetten en eruit te komen en dat is een oproep aan de samenleving in zijn algemeen door verharding van standpunten, krijg je alleen maar meer ellende en als je dat dan nog wat groter maakt, dan kijk je ook naar uiteindelijk het conflict in Ukraine, er zal ook daar een moment moeten komen dat je gewoon moet polderen en weer om die tafel moet gaan zitten, wat anders gaan we dan met z'n allen gewoon niet uitkomen. En dan kom je weer terug op vergeving. Mijn vader zei tegen mij, let op, jij mag de tweede en derde generatie Duitsers nooit verantwoordelijk houden voor wat hun ouders of groot ouders hebben gedaan, want als je dat doet dan maak je haat institutioneel en degene die het slachtoffer is moet eigenlijk het initiatief nemen om te vergeven. Dat zijn woorden die ik nooit heb vergeten. Laten we naar volgende week gaan kijken, de oorlog in Ukraine woet helaas fort, waar gaan jullie op letten? Ik zie dus de eerste fase van het officieel met het afgrenzen van het geversveld, dat kan komen de week, kan het officieel echt starten, maar daar nog hebben een aantal dagen nodig om te kijken is er echt wel een officieel, want let op, ik zeg al het begin met schijnaval, nevaanvallen, in de pers woorden voor de gek gehouden, we hebben echt een week, misschien wel twee weken nodig om te weten, A is het begonnen en B, waar ligt dat zwaartpunt, waar gaan ze dan heen? Wat gaan ze doen? Gaan ze naar Luhansk of gaan ze de bevoorradingslijnen over de zee van Aashof, net nooit ervan doorknippen, dat weten we niet naar de Krim, maar iets gaat te gebeuren, er zijn mensen zeggen er gaat niets gebeuren, maar ik heb het groos van het materiaal wat wij als Westen hebben geleverd nog niet ingezet gezien op de grond en dat is mijn indicatie dat er nog iets te wachten staat. Ja ik heb ernstig behoefte aan een oboom. Dat wordt ken ik niet beter. Een afkorting in het militaire domein, een oboom is de officier belast met het optrekken van de mist. Er is momenteel heel veel mist, sowieso is er mist rondom die droneaanval in Moskou, dus ik hoop dat de westense inlichtingendiensten of andere kanalen nog eens duidelijkheid daarover gaan geven van hoe zit het nou en dan nog zullen we die verhalen ook onder een loop moeten bezien natuurlijk, maar die oboom moet er ook langs in mijn hand komen over dat Oekraïense offensief, het moet ook duidelijk worden dat de mist daarvan afgaat en ze zullen een keer stappen moeten zetten en die worden natuurlijk gezien door de Russen en door iedereen en dan zullen we weten wanneer en hoe het gaat plaatsvinden. Maar enigens zeker, elke dag dat je wacht wordt de verdediging van de Russen sterker, maar elke dag moet je soms wel wachten omdat je je logistiek nog niet op orde hebt, dus daar moet je dus het timen. Ja en dat blijft een dilemma voor de Ukrainians, want ze weten hoe lang we wachten, de Russes verdedigingen worden beter, als we wachten worden onze logistiek wat beter, onze inhengingen worden beter, maar je moet een keer als commandant moet je zeggen nu gaan we. En dat is het mooie he, oorlog is niet alleen wetenschap, maar het is ook kunst, niet alleen wiskunde anders was ik nooit officieel worden. Kijk, heel mooi, sluiten we daarmee af, we gaan het volgen en we praten volgende week verder. Je luisterde naar veldheren, mijn naam is Joost de Groot, naast mij zitten generaals buiten dienst Peter van Umm en Marc de Cruijff. Wil je hen een vraag stellen? Mail ons dan op veldherenetkortiemia.nlco rti media en vindt ons ook op twitter et veldheren. Je kan ook nog luisteren naar veldheren extra op

[Transcript] Veldheren / #11: Vrijheid volgens Peter van Uhm en Mart de Kruif

vriend van de show.nl slash veldheren, daar beantwoorden we nog meer van jullie vragen.

Bijvoorbeeld

straks ook eentje van een luisteraar, hij vraagt zich af of het niet onvermijdelijk is dat ze lentski na het nog te komen offensief toch aan de onderhandelings tafel moet plaatsnemen en concessies moet maken als het gaat om oeken in het grondgebied. Ben je benieuwd wat Peter en Marc daar over

te zeggen hebben? Luister dan verder via vriend van de show.nl slash veldheren, hopelijk zien we je daar ook. Nog een tip, eerder in deze podcast hadden we het over de tetalk die Peter gaf in 2012. Kijk die ook vooral terug als je daar interesse in hebt. De link naar die toespraak vind je in de beschrijving van deze podcast. Deze podcast blijft gewoon gratis, je vindt mondan op Apple en Google Podcasts en in Spotify. Vergeet je vooral niet te abonneren, laat een recensie voor ons achter en ook nog even een reminder over dat onderzoek naar onze luisteraars. Film in op dag en nacht.nl slash podcast onderzoek. Daar maak je ook nog eens kans op 1 jaar gratis podcast luisteren via Podimo. Dank je wel daarvoor, tot volgende week.